

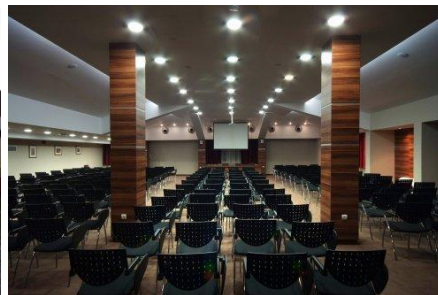
СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ „СУБОТИЦА“

**XXIV СИМПОЗИЈУМ
ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА
(XXIV Епизоотиолошки дани)**

**XXIV SYMPOSIUM OF EPIZOOTIOLOGIST
AND EPIDEMIOLOGIST**

**ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА
- BOOK OF ABSTRACTS -**

**Хотел "ПАТРИА" – Суботица
27 - 29. април 2022. год.**

Издавач / Publisher

Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society
Секција за зоонозе / Section for Zoonoses
Београд / Belgrade

за Издавача / for the Publisher

Проф др Милорад Мириловић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. Суботица

Година издања / Year: 2022

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN-978-86-83115-45-7

ОРГАНИЗАТОРИ / ORGANISERS

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ СВД
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ „СУБОТИЦА“

СУОРГАНИЗАТОРИ и ПОКРОВИТЕЉИ / CO-ORGANISERS

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
УПРАВА ЗА ВЕТЕРИНУ
ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР / GENERAL SPONSOR

VETERINARSKI ZAVOD SUBOTICA d.o.o. a LABIANA Company

СПОНЗОРИ / SPONSORS

EKOSAN d.o.o; VIVOGEN d.o.o; ALFA GENETICS d.o.o.; NOACK & Co South East
d.o.o; VETERINARY SUPPLY INTERNATIONAL d.o.o; PROMEDIA d.o.o;
RTC d.o.o; LABENA d.o.o; SUPERLAB; KRKA FARMA d.o.o

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР / ORGANIZING COMMITTEE

Председник: др Тамаш Петровић, научни саветник
Секретари: проф. др Милорад Мириловић и Ласло Матковић спец др вет
Технички секретари: Катарина Вуловић, др вет и др Бранислав Вејновић

ПРОГРАМСКИ И НАУЧНИ ОДБОР / SCIENTIFIC COMMITTEE

Тамаш Петровић, Бобан Ђурић, Саша Остојић, Синиша Филиповић, Татјана Лабус, Ненад Јовановић, Тамара Илић, Иван Павловић, Сања Алексић Ковачевић, Зоран Дебељак, Миланко Шеклер, Милош Петровић, Дејан Видановић, Славонка Стокић Николић, Весна Милићевић, Дарко Маринковић, Бранислав Курељушић, Владимир Полачек, Весна Протић-Ђокић, Владимир Радосављевић, Дејан Бугарски, Љубиша Вељовић, Марко Кировски, Мишо Коларевић, Драгана Димитријевић, Снежана Медић, Славица Марис, Нина Родић Вукмир, Иван Топлак, Дејан Лаушевић, Драго Недић, Драгана Окљеша, Теуфик Голетић, Алмедина Зуко, Адам Балинт, Карољ Ердељи, Ива Бенвин.

СЕКРЕТАРИЈАТ / SECRETARIAT

Емина Милакара, Бобан Ђурић, Соња Радојичић, Александар Томић, Синиша Филиповић, Тибор Молнар, Ђорђе Јанку, Мирољуб Дачић, Слободан Станојевић, Слободан Максимовић, Иван Добросављевић, Милена Живојиновић, Зоран Раичевић, Александар Живуљ, Милијана Нешковић, Братислав Кисин, Владимир Полачек, Татјана Лабус, Јелица Узелац, Саша Остојић, Александра Николић, Новалина Митровић, Дејан Лаушевић, Драго Недић, Владимир Петровић, Верица Јовановић, Иван Станчић, Сава Лазић, Добрила Јакић-Димић, Мишо Коларевић, Милош Петровић, Милица Лазић, Никола Милутиновић, Зоран Рашић, Мирјана Лудошки, Ласло Матковић, Петар Миловић, Дарко Бошњак, Раде Дошеновић.

ПРИМЕНА КОНЦЕПТА „ЈЕДНО ЗДРАВЉЕ“ – ШАНСЕ И ПРЕДНОСТИ

Драго Н. Недић^{1*}, Тамаш Петровић², Нина Родић Вукмир³,
Драгана Димитријевић⁴, Бобан Ђурић⁵, Иван Топлак⁶, Жељко Цветнић⁷

¹ Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду, Србија и ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан", Бања Лука, БиХ-Република Српска

² Научни институт за ветеринарство "Нови Сад", Нови Сад, Србија

³ Медицински факултет, Универзитет у Бања Луци и ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, Бања Лука, БиХ-Република Српска

⁴ Институт за јавно здравље Србије "Др Милан Јовановић Батут", Београд, Србија

⁵ Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину, Београд, Србија

⁶ Универзитет у Љубљани, Ветеринарски факултет – Институт за микробиологију и паразитологију, Љубљана, Словенија

⁷ Хрватска академија наука и умјетности, Загреб, Хрватска

* Аутор за кореспонденцију: drago.nedic@gmail.com

Кратак садржај

Скоро двије трећине узрочника болести код људи је поријеклом од домаћих и дивљих животиња, познате као зоонозе. Многе болести представљају ризик за јавно здравље широм свијета и због тога је императив да се ове болести сузбијају на локалном па и глобалном нивоу. Концепт „једно здравље“ заснован је на свијести о потреби за заштиту јавног здравља дјелујући превасходно на превенцији и контроли патогена унутар хумане и животињске популација у животној средини у којој живе.

Концепт "једно здравље" се почео примјењивати након потписивања заједничког документа између Свјетске здравствене организације (СЗО), Светске организације за здравље животиња (ОИЕ) и Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО). Тим документом су наведене узајамне одговорности и циљеви у овој области. Од самог почетка, за приоритетне теме заједничког дјеловања постављени су: вирус бјеснила, од којег годишње умире преко 59.000 људи, затим друге вирусе зооноског карактера као што је птичји грип. Међу прве приоритете уврштена је и антимикумна резистенција. Све неопходне активности стручњака из области здравља животиња, јавног здравља и животне средине треба да се примјењују на локалном, националном и глобалном нивоу. То би требало да допринесе сталном и истовременом унапређењу јавног здравља, здравља животиња и заштите животне средине широм свијета.

Најефикасније и најекономичније решење за заштиту људи је борба против свих зооноских патогена у животињској популацији. То захтијева стратешки приступ, организовање, управљање и контролу уз адекватна улагање финансијских средстава и ангажовање расположивих људских и материјалних ресурса и из јавног и приватног сектора. То подразумева да се успоставе нови механизми међусобног информисања и синхронизованог заједничког дјеловања. Свакако треба водити рачуна и о патогенима који нису зоонозе, али имају индиректни негативан утицај на здравље, производњу хране и животну средину. Све три међународне организације објављују стандарде и препоруке о

поступању у одређеним околностима које су од помоћи надлежним институцијама за доношење одлука.

И поред тога што је концепт ”једно здравље” успостављен прије пар деценија ипак се на терену не примјећује промјена политике у овом погледу. Веома мали број земаља је донио стратегију по концепту ”једно здравље”, односно неке земље су урадиле веома мало док је огроман број земаља које нису учиниле ништа. Све ово се може објаснити на појави пандемије COVID 19 која траје више од двије године са веома много нејасних ситуација као што је поријекло вируса, мутације, дијагностика и вакцинација. Поражавајућа је чињеница да је учешће ветеринарских институција у периоду пандемије било веома незапажено. У неким земљама су формиране комисије или ад-хок радне групе за зонозе, али није било системског приступа по концепту ”једно здравље”.

У овом раду се наводе различита искуства појединих земаља код појава одређених болести као што су COVID 19, бјеснило и птичји грип у региону, затим искуства у контроли антимикуробне резистенције. Циљ рада је да се укаже на предности као и шансе код примјене концепта ”једно здравље”, на добрим и лошим искуствима на локалном, регионалном и глобалном нивоу.

Кључне ријечи: „једно здравље“, зонозе, заразне болести, епидемија

Invited lecture

APPLICATION OF THE CONCEPT OF "ONE HEALTH" - OPPORTUNITIES AND BENEFITS

Drago N. Nedić^{1*}, Tamaš Petrović², Nina Rodić Vukmir³, Dragana Dimitrijević⁴,
Boban Djurić⁵, Ivan Toplak⁶, Željko Cvetnić⁷

¹ Faculty of Veterinary medicine University of Belgrade, Serbia and PI Veterinary Institute of the Republic of Srpska „Dr. Vaso Butozan“ Banja Luka, B&H-Republic of Srpska

² Scientific Veterinary Institute "Novi Sad", Novi Sad, Serbia

³ Faculty of Medicine, University of Banja Luka and Public Health Institute of the Republic of Srpska, Banja Luka, B&H-Republic of Srpska

⁴ Public Health Institute of Serbia „Dr. Milan Jovanovic Batut“, Belgrade, Serbia

⁵ Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Veterinary Directorate, Belgrade, Serbia

⁶ University of Ljubljana, Veterinary Faculty – Institute on microbiology and parasitology, Ljubljana, Slovenia

⁷ Croatian Academy of Sciences and Arts, Zagreb, Croatia

* Corresponding author: drago.nedic@gmail.com

Summary

Nearly two-thirds of human pathogens come from domestic and wild animals, known as zoonoses. Many diseases pose a risk to public health around the world and it is therefore imperative that these diseases be eradicated locally and globally. The concept of "One Health" is based on awareness of the need to protect public health, acting primarily on the prevention and control of pathogens within human and animal populations in the environment in which they live.

The concept of "One Health" began to be applied after the signing of a joint document between the World Health Organization (WHO), the World Organization for Animal Health (RES) and the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). This document sets out mutual responsibilities and goals in this area. From the very beginning, the priority topics for joint action were: the rabies virus, which kills over 59,000 people a year, and other zoonotic viruses such as bird flu. Antimicrobial resistance is one of the first priorities. All necessary activities of experts in the field of animal health, public health and the environment should be implemented at the local, national and global levels. This should contribute to the continuous and simultaneous improvement of public health, animal health and environmental protection worldwide.

The most efficient and economical solution for human protection is the fight against all zoonotic pathogens in the animal population. This requires a strategic approach, organization, management and control with adequate investment of financial resources and engagement of available human and material resources from both the public and private sectors. This means establishing new mechanisms for mutual information and synchronized joint action. Pathogens that are not zoonoses, but have an indirect negative impact on health, food production and the environment, should certainly be taken into account. All three international organizations publish standards and recommendations on how to act in certain circumstances that are helpful to the competent decision-making institutions.

Despite the fact that the concept of "One Health" was established a few decades ago, there is no change in policy in this regard. Very few countries have adopted a strategy based on the concept of "One Health", i.e. some countries have done very little while a huge number of countries have done nothing. All this can be explained by the appearance of the COVID 19 pandemic, which has been going on for more than two years, with many unclear situations such as the origin of the virus, mutations, diagnostics and vaccinations. It is a devastating fact that the involvement of veterinary institutions during the pandemic period was quite unnoticed. In some countries, commissions or ad-hoc working groups on zoonoses have been established, but there has been no systematic approach to the concept of "One Health".

This paper presents different experiences of individual countries in the occurrence of certain diseases such as COVID 19, rabies and bird flu in the region, as well as experiences in the control of antimicrobial resistance. The aim of this paper is to point out the advantages and opportunities in the application of the concept of "One Health", the good and bad experiences at the local, regional and global levels.

Keywords: "One Health", zoonoses, infectious diseases, epidemic

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

636.09:616(048)

СИМПОЗИЈУМ епизоотиолога и епидемиолога (24 ; 2022 ; Суботица)
Зборник кратких садржаја / XXIV Симпозијум епизоотиолога и епидемиолога (XXIV Епизоотиолошки дани), Суботица, 27 - 29. април 2022. год. = Book of Abstracts / XXIV Symposium of Epizootiologist and Epidemiologist ; [главни и одговорни уредник Тамаш Петровић]; [организатори] Секција за зоонозе, Српско ветеринарско друштво, Ветеринарски специјалистички институт „Суботица“. - Београд: Српско ветеринарско друштво, Секција за зоонозе, 2022 (Суботица: Sagittarius). - 188 стр. ; 24 cm

Кор. насл. - Тираж 250. Стр. 4: Предговор / Тамаш Петровић. - Апстракти упоредо на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-83115-45-7

1. Секција за зоонозе СВД (Београд) 2. Ветеринарски специјалистички институт „Суботица“ (Суботица)

а) Ветеринарска епизоотиологија - Апстракти

COBISS.SR-ID 63932937